

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 550/2023-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **COOP PRODUKT SLOVENSKO, záujmové združenie výrobných a iných družstiev**, Mliekarenská 10, Bratislava, IČO 00 168 637, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Ivan Syrový, s. r. o., Kadnárova 83, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ivan Syrový, PhD., proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 8 Co 88/2020-1127 z 11. júla 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 12. októbra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 Co 88/2020-1127 z 11. júla 2023 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“). Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň sa domáha náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ vystupoval vo veci samej v procesnom postavení žalovaného proti žalobcovi v 1. rade [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej aj „žalobca v 1. rade“), a proti žalobcovi v 2. rade [REDACTED], [REDACTED] (ďalej aj „žalobca v 2. rade“, spolu aj „žalobcovia“), vo veci žaloby o zaplatenie sumy 278 273,12 eur s príslušenstvom.

2.1. O žalobe (podanej 29. decembra 2017, pozn.) rozhodol ako prvoinštančný súd Okresný súd Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 58 C 89/2017-928 z 28. januára 2020

(ďalej len „rozsudok okresného súdu“), ktorým sťažovateľovi uložil zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 117 810 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne z tejto sumy a žalobcovi v 2. rade sumu 160 463,12 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne z uvedenej sumy. Zároveň žalobcom priznal proti sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

3. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil a žalobcom priznal proti sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

3.1. Odôvodnil to tým, že prvoinštančný súd vykonal dokazovanie v medziach dôkazných návrhov sporových strán v dostatočnom rozsahu potrebnom na zistenie skutočností rozhodujúcich pre posúdenie dôvodnosti nároku žalobcov proti sťažovateľovi (na zaplatenie istiny s príslušenstvom z titulu doplatenia členského podielu na majetku sťažovateľa, pozn.). Dodal, že skutkové zistenia majú oporu vo vykonanom dokazovaní a prvoinštančný súd tiež vec správne posúdil aj po právnej stránke. Poukázal na to, že okresný súd svoje rozhodnutie riadne odôvodnil, vyčerpávajúcim spôsobom opísal všetky vykonané dôkazy a skutkové zistenia, ku ktorým na ich základe dospel. Tiež sa vysporiadal so všetkými skutočnosťami podstatnými pre právne posúdenie veci, ako aj so všetkými relevantnými argumentmi. Argumentoval, že pri posudzovaní dôvodnosti uplatneného nároku je potrebné vychádzať z právnej úpravy záujmových združení právnických osôb obsiahnutej v § 20f a nasl. Občianskeho zákonníka, z ktorej vyplýva, že zákon neobsahuje konkrétnu úpravu majetkových pomerov združenia a vzťahov medzi združením a jeho členmi, ale túto úpravu ponecháva na vôli členov, ktorí si tieto otázky upravujú výlučne vo svojich stanovách. Bližšie rozviedol a argumentoval aj vo vzťahu ku konkrétnym odvolacím námietkam sťažovateľa. Uzavrel to tým, že obsah sťažovateľom podaného odvolania nie je spôsobilý spochybníť správnosť záverov okresného súdu, na ktorých založil svoje rozhodnutie, pretože ani v odvolacom konaní neboli zistené nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mali za následok zmenu skutkového stavu oproti tomu, ako ho ustálil okresný súd.

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zároveň uviedol, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie nepodal. Odôvodnil to existenciou dôvodu hodného osobitného zreteľa, ktorý mal spočívať v tom, že krajský súd v napadnutom rozsudku poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 7 Cdo 268/2019 z 25. novembra 2020 (resp. na jeho právnu vetu, pozn.), z ktorého vyplýva, že by prípadné ním podané dovolanie bolo jednoznačne zamietnuté. Pretože je presvedčený, že z dôvodu doterajšej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu by bolo ním podané dovolanie (pretože ide o skutkovo takmer rovnaké prípady, pozn.) zamietnuté, táto skutočnosť podľa neho zakladá dôvod hodný osobitného zreteľa.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému rozsudku namieta jeho arbitrárnosť, že nedáva logickú odpoveď na situáciu, ktorá nastala vo vzťahu k zmene žaloby a následnému premlčaniu časti nároku. Argumentuje, že mu nebola krajským súdom poskytnutá relevantná odpoveď na to, ako si mohol žalobca v 1. rade v texte žaloby uplatniť nárok percentuálnym vyjadrením a následne v petite žaloby fixnou sumou. Poukázal na to, že táto skutočnosť stačila k tomu, aby bola jeho

námietka premlčania zamietnutá. Takýto postup žalobcu v 1. rade považuje za účelový. Podľa jeho názoru išlo aj o obídenie ustanovení o premlčaní podľa § 101 Občianskeho zákonníka, resp. až o zneužitie práva. Arbitrárnosť napadnutého rozsudku vidí aj vo vzťahu k otázke premlčania, pokiaľ ide o splatnosť členského podielu. Za arbitrárne považuje aj závery právneho posúdenia týkajúce sa majetku sťažovateľa, ktorý má zahŕňať základňu na majetkové vysporiadanie po ukončení členstva.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom.

7. Ústavný súd overovaním zistil, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu nebolo podané dovolanie žiadnou zo sporových strán (vrátane sťažovateľa, pozn.).

7.1. Zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v § 132 ods. 2 zakotvuje princíp subsidiarity a ustanovuje, že ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. Sťažovatelia nemajú podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využijú, ale sú povinní postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd (m. m. I. ÚS 207/2020).

8. Podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Citovaná právna úprava presunula ťažisko tvrdenia a preukazovania väd zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu na dovolateľa, ktorý limity posúdenia prípustnosti dovolania určuje obsahom podaného dovolania. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu namieta práve tú skutočnosť, že je arbitrárne, že v jeho odôvodnení nedostal logické a relevantné odpovede na ním predloženú argumentáciu. Argumentoval, že jeho vydaním došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie, resp. práva na spravodlivý proces, že je nedostatočne odôvodnené. Namieta tiež odklon od relevantných ustanovení Občianskeho zákonníka týkajúcich sa premlčania.

9. *„Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného*

postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti)“ [uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Cdo 155/2017 z 25. októbra 2017].

10. V zmysle judikatúry ústavného súdu, ako aj judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) právo na spravodlivý proces vyžaduje, aby rozhodnutia súdu boli zdôvodnené a presvedčivé. Odôvodnenie rozhodnutia je aj zárukou toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny.

10.1. Ústavný súd v postoji k odôvodneniu súdneho rozhodnutia ako integrálneho prvku základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ľudského práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru prevzal koncepciu z case-law ESLP (k tomu napr. rozsudok Garcia Ruiz proti Španielsku z 21. 1. 1999). Otázku, či všeobecný súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Podstatnou požiadavkou na súdne rozhodnutie súladné s čl. 6 ods. 1 dohovoru je, aby súd riadne odôvodnil argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci.

11. Vychádzajúc z už uvedeného, ako aj z dôvodov ústavnej sťažnosti, v danej veci sťažovateľ nepodaním dovolania podľa § 420 písm. f) CSP proti napadnutému rozsudku krajského súdu nevyčerpal právny prostriedok, ktorý mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

12. Meritórne preskúmanie ústavnej sťažnosti ústavným súdom v situácii, keď sťažovateľ nevyužil prostriedok ochrany svojich práv, ktorý mu zákon účinne poskytoval, teda nepodal dovolanie, hoci ho podať mohol a mal, by bolo porušením princípu subsidiarity ako sťažnostného atribútu vzťahu medzi ústavným súdom a sústavou všeobecných súdov, na ktorom je založené rozhodovanie o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. I. ÚS 529/2022).

13. Pretože ústavný súd argumentáciu sťažovateľa týkajúcu sa nepodania dovolania v jeho veci nevyhodnotil ako napĺňajúcu dôvody hodné osobitného zreteľa, neprichádzal do úvahy ani prípadný možný postup podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej neprípustnosti.

14. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. októbra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu